

52. MORAVSKÝ PODZIM

19. 10. 2023

19.00

BESEDNÍ DŮM

20. 10. 2023

19.00

DIVADLO NA ORLÍ

21. 10. 2023

19.00

BESEDNÍ DŮM

Nový svět Moravského podzimu

Mezinárodní hudební festival Brno / Brno International Music Festival

52. MORAVSKÝ PODZIM
52nd MORAVIAN AUTUMN

1.-22. 10. 2023

Nový svět Moravského podzimu

ČT 19. 10. 2023	Besední dům	19.00
PÁ 20. 10. 2023	Divadlo na Orlí	19.00
SO 21. 10. 2023	Besední dům	19.00

projekt studentů a studentek Hudební fakulty JAMU

J A U
J A M U
J A M U
Hudební fakulta

ČT **19. 10. 2023**, 19:00, foyer, nádvoří a půdň

prostory **Besedního domu**

MEZI NEBEM A ZEMÍ

NIELSEN Dechový kvintet

TOMASÍ Concert champêtre

MARTINŮ Kuchyňská revue

JANDA Cagetí

studenti a pedagogové Hudební fakulty

JAMU

PÁ **20. 10. 2023**, 19:00, **Divadlo na Orlí**

LIDSKÝ HLAS

HAMILTON Interzones

CANGELOSI A Cool Garget

KOSINSKI, BROSCIOUS 360

AKIHO to wALK Or ruN in wEst harlem

David Paša vibrafon

Adéla Spurná tamburína

Lenka Titzová, David Paša bicí nástroje

Percussion Ensemble JAMU

POULENC / arr. OPRŠÁL La Voix humaine

Jana Vondřů soprán

Percussion Ensemble JAMU

Dominik Gál klavír

dirigent **Patrik Červák**

režie **Zuzana Fischer**

light-design **Andrej Ferencz**

SO **21. 10. 2023**, 19:00, **Besední dům**

JANÁČKŮV AKADEMICKÝ ORCHESTR

HIDAS Koncert pro hoboj a orchestr

STRAVINSKIJ Dances concertantes

DORMAN Frozen in Time

Arseny Menkov hoboj

David Paša bicí nástroje

Janáčkův akademický orchestr

umělecký vedoucí a dirigent **Jakub Klecker**

19. – 21. 10. 2023

NOVÝ SVĚT MORAVSKÉHO PODZIMU

2. ročník festivalového projektu studentů a studentek JAMU

projekt studentů a studentek Hudební fakulty JAMU

dramaturgie **Adéla Spurná, David Paša, Aneta Kubů, Josef Paik, Martin Janda**

koordinace **Zuzana Palaniyappan**

Festival Nový svět Moravského podzimu měl svou slavnou premiéru před dvěma roky. Zrodil se z iniciativy tří tehdejších studentek Katedry hudební produkce JAMU: Kataríny Kandrikové, Elišky Kratěnové a Emy Tresové, které byly podepsány pod nápaditou dramaturgií čtyř „novosvětských“ koncertů, nad níž strávily dlouhé měsíce v rámci výuky předmětu praktická dramaturgie (i mimo ni). Objevovaly pro sebe skladby, uvažovaly o jejich interpretech, hledaly programové souvislosti, zároveň s noblesou překonávaly překážky, které dramaturgie i organizace festivalu vždy nutně přináší. Jejich úsilí přineslo své plody – Nový svět se nadmíru povedl, početnému publiku nabídl jedinečné hudební zážitky a dramaturgyním (vedle úlevy, radosti a nových zkušeností) dodal ujistění, že úkol zvládly na jedničku s hvězdičkou.

Tím to mohlo skončit, původně se totiž o Novém světě uvažovalo jako o jednorázovém projektu. Ale... Do předmětu praktická dramaturgie se následně přihlásili další studenti, tentokrát hudebníci, kteří přijali výzvu a pilně začali pracovat na dramaturgii druhého ročníku. Bicisté Adéla Spurná a David Paša, fagotisté Aneta Kubů a Josef Paik a multimediální skladatel Martin Janda nachystali atraktivní a dramaturgicky promyšlené programy, ve kterých proloučili svá oborová zaměření s novými poznatky. Nový svět žije dál, znovu láká na neopakovatelné koncerty, dokazuje vyspělost a kreativitu studentů a v neposlední řadě posiluje vazbu mezi Filharmonii Brno (pořadatelkou Moravského podzimu) a JAMU. Je na co se těšit!

Vítězslav Mikeš

dramaturg Moravského podzimu a vyučující předmětu praktická dramaturgie na JAMU

J A M U
J A M U
M U
Hudební fakulta

Festival se koná ve spolupráci s JAMU.

19–21 Oct 2023

NEW WORLD OF MORAVIAN AUTUMN

Second year of the festival's JAMU student project

A project of students from the Faculty of Music of the Janáček Academy of Performing Arts (JAMU)

Programming **Adéla Spurná, David Paša, Aneta Kubů, Josef Paik, Martin Janda**

Coordination **Zuzana Palaniyappan**

The New World of Moravian Autumn festival, which had its première two years ago, was the initiative of Katarína Kandriková, Eliška Kratěnová and Ema Tresová, three students at JAMU's Department of Music Management. Over many months, they devised inventive programmes for three concerts as part of their course in practical musical programming – they discovered new works; thought about their possible performers; sought connections between the pieces; and gracefully overcame the obstacles inherent in programming and organising a music festival. Their efforts bore fruit: New World was very successful, offered unique musical experiences to its numerous audiences and confirmed that the students were capable of A+ performance.

This could have been the end, as New World was initially considered a one-off project. However, five of the students' successors on the JAMU course – this time they were musicians – took up the challenge of keeping it going and worked hard on a programme for New World's second year. The percussionists Adéla Spurná and David Paša, the bassoonists Aneta Kubů and Josef Paik and the multimedia composer Martin Janda devised attractive and ingenious programmes, in which they linked their disciplinary interests with new knowledge. Now New World lives on, attracts audiences to concerts they could not experience elsewhere, showcases the maturity and creativity of the organising students and, last but not least, strengthens the ties between Filharmonie Brno and JAMU. There is much to look forward to!

Vítězslav Mikeš

Programmer of Moravian Autumn and lecturer in practical musical programming at JAMU

J A M U
J A M U
M U
Hudební fakulta

**The New World project is managed
in cooperation with JAMU.**

ČT 19. 10. 2023, 19:00

foyer, nádvoří a půdní prostory Besedního domu

MEZI NEBEM A ZEMÍ

BETWEEN HEAVEN AND EARTH

Besední dům (foyer)

Besední dům (foyer)

CARL NIELSEN

Dechový kvintet op. 43

Wind Quintet, Op. 43

1. Allegro ben moderato
2. Menuet
3. Prelude – téma s variacemi / theme with variations

Kateřina Čechová flétna / flute

Anna Kapsová hoboj / oboe

Dominik Sedlák klarinet / clarinet

Josef Paik fagot / bassoon

Kateřina Soukupová lesní roh / French horn

HENRI TOMASI

Concert champêtre (Venkovský koncert) pro hoboj, klarinet a fagot

Concert champêtre (Rural concerto) for oboe, clarinet and bassoon

1. Overture
2. Minuetto
3. Bourrée
4. Nocturne
5. Tambourin

Anna Kapsová hoboj / oboe

Dominik Sedlák klarinet / clarinet

Josef Paik fagot / bassoon

Café Morgal (nádvoří Pražákova paláce, v případě nepříznivého počasí uvnitř Café Morgal)

Pražákův palác (courtyard), Café Morgal

BOHUSLAV MARTINŮ

Kuchyňská revue, koncertní provedení baletu o jednom dějství H 161

The Kitchen Revue, concert performance of the ballet in one act, H 161

Dalibor Spilka klarinet / clarinet

Roman Novozámský fagot / bassoon

Petr Čížinský trubka / trumpet

Katarína Kožúrriková housle / violin

Nikita Ruzhavinskii violoncello / cello

Dominik Gál klavír / piano

dirigent / conductor **Vít Spilka**

půda Besedního domu

Besední dům (attic)

MARTIN JANDA

Cageti

Aneta Kubů fagot / bassoon

Martin Janda elektronika / electronics

Carl Nielsen (1865–1931) se narodil ve vesničce Nørre-Lyndelse na ostrově Fyn, jen pár kilometrů jižně od Odense. Vystudoval hru na housle na konzervatoři v Kodani a získal místo člena Královského orchestru. Jeho skladatelské renomé postupně rostlo natolik, že se oslavy jeho šedesátin v roce 1925 staly celonárodní záležitostí a pohřeb o šest let později národním smutkem. Z Nielsenovy bohaté tvorby se na koncertních pódiih udržují zejména tři instrumentální koncerty (*houslový, flétnový a klarinetový*) a šest symfonií. Je také i autorem dvou oper. **Dechový kvintet** op. 43 vznikl v roce 1922 ve švédském Göteborgu ve spolupráci s jeho prvními interprety, kde byl také v téže roce soukromě premiérován. *Kvintet* je jedním ze skladatelových pozdějších děl, v němž se pokusil vykreslit charaktery jednotlivých nástrojů i jejich interpretů. Skladbu otevírá *Allegro* v sonátové formě, následuje *Menuet* zakončený *codou*. Po úvodním *preludiu* ve třetí části je představeno téma, pro které si Nielsen zvolil vlastní hymnus *Min Jesus, Lad Mit Hjerte Få*. Po řadě jedenácti variací se původní prosté hymnické téma ještě naposledy vrací v závěrečném *andante*.

Francouzský skladatel a dirigent **Henri Tomasi** (1901–1971) pocházel z korsické rodiny, což ovlivnilo jeho tvorbu stejně tak, jako jeho rodná Marseille coby přístavní brána do Afriky a na Dálný východ. V roce 1932 se stal členem spolku pro soudobou hudbu Triton, v jejímž čestném výboru působili Ravel, Roussel, Stravinskij, Bartók, de Falla, Schönberg či Richard Strauss. Svou solidně rozvíjenou dirigentskou kariéru opustil kolem roku 1956 kvůli hluchotě, poté se už věnoval výlučně komponování. Tomasiho rozsáhlá tvorba (zhruba 120 opusů) zasahuje do různých žánrů. **Concert champêtre** (Venkovský koncert) vznikl roku 1938 jako pětidílný cyklus miniatur pro hoboj, klarinet a fagot. Náladami připomíná stejnojmenný slavný koncert pro cembalo a orchestr Francise Poulenca, aktualizací forem staré hudby zase obdobně koncipované cykly Maurice Ravela. V roce 1950 Tomasi vytvořil verzi pro flétnu dvoje a housle. (*Vítězslav Mikeš*)

Kuchyň je srdcem domácnosti a místem, kde se setkává celá rodina. Ta naše je tak trochu neobvyklá, ovšem každý v ní má své nezastupitelné místo. Zvlášť tehdy, když dojde na společné vaření. Jednoaktový jazzový balet **Kuchyňská revue Bohuslava Martinů** (1890–1959) na námět choreografky Jarmily Kröschlové vznikl v roce 1927, v době, kdy hra a úmyslná nerozumnost dadaistů pronikly do světa meziválečného umění, a dodnes patří mezi neúspěšnější díla svého autora (on sám je ostatně považoval za jedno ze svých nejzdařilejších). Zažijte s námi radost z rytmu a pohybu, objevte poetiku obyčejného kuchyňského nádobí a pojďme něco dobrého společně uvařit.

Martin Janda: Cageti

Hudební estetika první poloviny 20. století se nese v duchu několika kompozičních tendencí: neoklasicistní Igor Stravinskij, Benjamin Britten, folklorní Béla Bartók, Dmitrij Šostakovič nebo seriální a zároveň experimentální, do níž spadají autoři jako Olivier Messiaen, Anton Webern, Henry Cowell, Edgar Varèse.

Skladatelé John Cage a György Ligeti představují výrazný posun v tomto hudebním myšlení jako nositelé tradic poválečné avantgardy. Ligeti je jakousi zvláštní syntézou všech směrů. Naproti tomu Cage odvážně vstupuje na pole náhodou ovlivněné hudby. Oba ikoničtí inovátoři patřili k uměleckému hnutí Fluxus postavenému na základech dadaismu Marcela Duchampa, tedy na zpochybování galerijního prostoru s anti-elitářským postojem k umění. Stručně řečeno, každý může tvořit umění. Díla jsou koncipována tak, aby byla neprodejná, tedy jako akce, happeningy nebo performance, a často zapojují do hry publikum. Díla reagují na sociální jevy se snahou transformovat zažitě společenské struktury.

Cageti je prostor. Prostor je pole možností. Situace definují prostor jako určitá zobrazení možností. *Cageti* je oživení tradice Fluxus a vytváření vazeb mezi skladateli s ohledem na jejich odlišné kompoziční přístupy ve dvojici děl *Atmosphères* a *4:33*. Spojení fagotu a elektrického záznamu je symbolickou reprezentací, onou estetickou diferenciací v meziválečném období. Součástí koncertu je sbor sestavený z publika, který představuje Cageovy exkurze do aleatoriky. Idea za happeningem je zdůraznění autorské poklony oběma skladatelům s aluzí na hudební koncepty, které i ve 21. století svým způsobem ovlivňují podobu dnešního umění.

Pojďme si společně připomenout odkaz těchto dvou velikánů experimentální hudby, a to tak, že se ponoříme do rozsáhlého světa témbřů, netónových zvuků a hluků, které společně tvoří náš fyzický ambient. Naslouchejme situacím, které se odehrávají v našem společném prostoru. Jedině tak zažijeme svět jako pohyblivý obraz, kde každý bod má svou perspektivu a kde vzniklé situace skládají nekonečně složitou mozaiku, jejíž okraje máme šanci zřídka spatřit. (*Martin Janda*)

Účinkujícími večera jsou **posluchači** bakalářských a magisterských oborů nástrojové hry **Hudební fakulty JAMU** z kateder dechových nástrojů, strunných nástrojů a historické interpretace, s nimiž se na provedení podílejí jejich pedagogové a akademičtí pracovníci JAMU **Roman Novozámský, Dominik Gál** a **Vít Spilka**. Na závěr programu zazní skladba studenta oboru multimediální kompozice **Martina Jandy** v podání autora a fagotistky **Anety Kubů**.

Cagefi: pokyny dirigenta

rozpětí paží značí výběr členů z publika

tlesknutí: publikum se stává sborem + ukončení sboru

Ústní zvuky

sssss, aaaaa, hmmmm

1 x zvuk rrrrr za hru dle uvážení

dynamika: čím výše je levá ruka dirigenta, tím hlasitěji je třeba vytvářet zvuk

modulace: čím rychleji se hýbe pravá ruka dirigenta ze strany na stranu, tím více ohýbat vytváření zvuku

1 ústní zvuk k výběru

2 ústní zvuky k výběru

3 ústní zvuky k výběru

lusknutí: hra s předmětem

Dirigentova hesla

VOLNO: je možné vytvářet jakékoliv zvuky (nejen předmětem)

STOP: končí náhodná hra

PÁ 20. 10. 2023, 19:00, Divadlo na Orli

LIDSKÝ HLAS
THE HUMAN VOICE

BRUCE HAMILTON

Interzones pro vibrafon a zvukový pás / for vibraphone and tape

David Paša vibrafon / vibraphone

CASEY CANGELOSI

A Cool Garget pro tamburínu a zvukový pás / vibraphone

Adéla Spurná tamburína / tambourine

GENE KOSINSKI, TIM BROSCIOUS

360 pro dva hráče na bicí nástroje / for two percussion players

Lenka Titzová, David Paša bicí nástroje / percussion

ANDY AKIHO

to wAlk Or ruN in wEst harlem pro soubor bicích nástrojů / for percussion ensemble

Percussion Ensemble JAMU

FRANCIS POULENC / arr. MARTIN OPRŠÁL

La Voix humaine (Lidský hlas / The Human Voice) pro soprán a soubor bicích nástrojů / for soprano and percussion ensemble

Jana Vondrů soprán / soprano

**Percussion Ensemble JAMU: Lenka Titzová, Martin Kučík, Filip Zázvorka,
David Paša, Jakub Kub, Adéla Spurná, Anežka Nováková**
pedagogické vedení / pedagogical guidance **Martin Opršál**

Dominik Gál klavír / piano

dirigent / conductor **Patrik Červák**

režie / director **Zuzana Fischer**

light-design **Andrej Ferencz**

Bruce Hamilton (1966) vyučuje hudbu jako profesor na Western Washington University a v uměleckém provozu vystupuje v roli skladatele i interpreta. Mezi jeho hlavní okruhy zájmu patří hra na bicí nástroje a elektronická hudba. Tyto dvě aktivity jsou v jeho tvorbě mnohdy spojovány, což platí též pro kompozici **Interzones** pro vibrafon a zvukový pás z roku 1996. Neustále morfuující, na počítači předkomponovaná zvuková páska (dnes již tedy v digitálním formátu) nabývá mnoha podob od ambientních zvukových ploch a úseků čerpajících z konvenčnějších žánrů až po zvukovou koláž. V těsném sepjetí s nahrávkou pak působí vibrafonový part. V rámci dialogu se tyto dvě vrstvy místy vzájemně doplňují, jindy imitují. Interpret se při provedení musí spoléhat na rytmická vodítka v nahrávce naznačená ve vrchní osnově notového zápisu. (Daniel Šniežek)

Quey Percussion Duo tvoří **Gene Koshinski** (1980) a **Tim Broschious** (1980), kteří v tomto uskupení působí již více než dvacet let, během nichž se věnovali koncertní činnosti a na svých turné procestovali mnohé země světa. Zároveň však duo stabilně působí i ve sféře vzdělávání, a to na oddělení bicích nástrojů při University of Delaware ve Spojených státech. V jejich repertoáru se střetává množství žánrových i kulturních vlivů, které ústí v živou syntézu klasické i populární hudby a world music. Kolektivně se zabývají rovněž kompozicí a z jejich spolupráce takto vzešla, kromě mnoha dalších, i skladba **360** (2018). Původ názvu skladby se ihned vyjasní při pohledu na užitou sestavu bicích nástrojů. Té dominuje korpus bubnu, který oba hudebníci sdílí. Kompozice se vyznačuje kontrastem do sebe vzájemně zapadajících partů, které tvoří jednu postupně se rozvíjející proud a jindy násobně opakované buňky připomínající spíše strukturu rockové hudby. (Daniel Šniežek)

Josh Oxford, narozený v roce 1985, je skladatel, aranžér a interpret nesčetných hudebních stylů. Vystupoval po celém světě, zejména ve svém rodném New Yorku. Po vysilující autonehodě v roce 2010 věnoval Josh svou energii skládání. Vystudoval skladbu na Arizona State University, Ithaca College a Queens College, kde mu bylo uděleno stipendium Louise Armstronga nadace ASCAP. V současné době přednáší hudební technologii na Ithaca College.

Kompozice **Heart in Hand** je jednou ze tří skladeb cyklu *Life Songs* pro zpívajícího marimbistu – představte si zpěváka/skladatele, který nepoužívá kytaru nebo klavír, aby se doprovázel, ale marimbu! To je to, co tyto tři písně zkoumají, ale s některými přidanými metrickými zvraty svědčícími o rytmické myšlence perkusisty. S dojmavými texty od Joshe Oxforda, Jessie Linden a Valerie a Grace Asuncionových zachycuje cyklus několik aspektů lidského ducha – lítost, naději, úzkost, lásku a mír.

Andy Akiho, narozený v roce 1979 v Kolumbii, je „přelomový“ (Los Angeles Times) finalista Pulitzerovy ceny a skladatel nominovaný na Grammy (v kategorii Nejlepší současná klasická skladba v letech 2022 a 2023), jehož odvážná díla odhalují a zároveň překonávají předem vytvořené hranice klasické hudby. Akiho, známý jako „stále žádanější skladatel“ (The New York Times), si získal

mezinárodní uznání za svá rozsáhlá díla, která zdůrazňují přirozenou divadelnost živého vystoupení. Akiho kompoziční dráha byla netradiční, většinu svých 20. let strávil hraním na steel drum na Trinidadu a komponovat začal ve 28 letech: tyto sociální kořeny položily základ jeho současné praxe. Fyzičnost hry, kterou Akiho zažívá jako hráč na steel drum, je součástí jeho hudební tvorby a přirozeně se převtěluje i do jeho kompozic.

V roce 2008 vznikla pro letní hudební festival Bang on a Can píseň s názvem **to walk Or run in west harlem**. Původní verze skladby obsahovala upravený soubor Pierrot a preparovaný vibrafon (flétna, basklarinet, housle, violoncello, klavír, vibrafon a bicí souprava). Akiho aranžmá pro bicí ansámbl objednal Dave Hall pro Percussion Ensemble z University Nebraska o 8 let později pro uvedení na PASIC 2016.

Francis Poulenc (1899–1963) je znám z dějin hudby především jako příslušník proslulé pařížské skladatelské skupiny Šestka, jeho umění však přerůstá rámec jejich poměrně krátce trvajících aktivit v mnoha směrech. Dílo tohoto „nejfrancouzštějšího“ skladatele, jak jej nazval Vladimír Štěpánek, se rozprostírá v poměrně širokém rámci skladeb jevištních, koncertantních a komorních, především však vokálních. **Lidský hlas** (La Voix humaine) je psychologickým monodramatem. Protagonistkou této opery psané na libreto Jeana Cocteava je mladá žena opuštěná milencem, s nímž vede poslední telefonický rozhovor, po jehož ukončení dobrovolně odchází ze života. Opera je jevištně zcela nenáročná: na jevišti je jen několik rekvizit – stůl, pohovka nebo židle a telefon, a je proto možné ji provozovat i koncertně. (Jindra Bártová)

Martin Opršál o La Voix humaine

Vše začalo dotazem režisérky Zuzany Fischer, zdali existuje, či by bylo možno vytvořit takovou verzi Poulencova monodramatu *Lidský hlas*, která by kromě původního sólového sopránu zahrnovala pouze bicí nástroje. Její úvaha šla tím směrem, že by instrumentáři i hráči byli součástí scény – spoluvytvářeli by „kulisy“ pro hlavní postavu.

Odpovědi byly snadné. Žádná taková úprava dosud neexistovala a práce na téměř hodinovém kusu byla pro mě časově nemyslitelná, přestože jsem měl již bohaté zkušenosti s aranžováním kratších skladeb. Tím by byla celá záležitost vyřízena, kdyby krátce nato nepřišla covidová pandemie se všemi omezeními a zákazy, ale také s přemírou zbytného času. Za normálních okolností nepředstavitelná věc náhle začala dostávat reálné obrysy. Nekončící lockdown s sebou paradoxně přinesl možnost několikaměsíční ničím nerušené práce, i když zatím bez perspektivy nějakého uvedení.

Na celé věci mě od začátku zajímalo, zdali by bicí nástroje byly schopny přejmout veškeré nuance Poulencovy partitury. Autor sám v interpretačních pokynech zdůrazňuje, aby orchestr hrál vůči sólistce kromobýčejně senzitivně. Často se tu vyskytují pianissima a celkový charakter zvuku je větší-mo měkky. U bicích to může být problém, jelikož neustále hrozí dynamické překrytí sólistky. Hlasový

a rytmicko-perkusivní projev jsou člověku přirozeně dány odpradávná, ale tvorbou zvuku/tónu mají jsou od sebe snad nejdál z „živých“ hudebních nástrojů. Právě uvědomění si těchto rozdílů a snaha o co největší sblížení obou složek mě na celé věci bavily nejvíc.

To, co v orchestru běžně hrají nástroje smyčcové a dechové, zde tedy kompletně měly přebrat bicí. Kromě vhodné instrumentace to vyžaduje mnohem větší citlivost a empatii, než na jakou jsou perkusionisté v orchestrech zvyklí. Další problém u bicích je ten, že interpret není, na rozdíl od jiných nástrojových skupin, v trvalém kontaktu s nástrojem, ale rozeznává jej prostřednictvím paliček. Chybějící hmatovou kontrolu nahrazuje zrakem (aby věděl, kam hraje, hlavně u melodických nástrojů), jenže současně musí sledovat zápis a zde také dirigenta, jelikož převážně recitativní charakter této hudby vyžaduje prakticky neustálý oční kontakt.

Z původní Poulencovy instrumentace (smyčce, dechy vesměs po dvou, harfa, bicí) jsem zachoval tympány, perkuse a nástroj v této opěře nejpodstatnější, totiž xylofon, který ohlašuje každé zazvonění telefonu. Mé obsazení po několika obměnách vyústilo nakonec v sedmičlenný ansámbl, jenž obsluhuje dvě základní skupiny nástrojů, z povahy věci téměř výhradně melodických. První skupinu tvoří kovové nástroje s možností dozvuku – základem jsou dva vibrafony a zvonkohra, jejichž zvuk rozšiřují v diskantu krotaly a v basové poloze spolu s tympány alternativně velké thajské gongy, pokud jsou k dispozici. Je pravdou, že v České republice je vlastní pouze Divadlo na Orlí. Druhá skupina zahrnuje krátce znějící dřevěné nástroje, konkrétně dvě velké marimby obsluhované třemi hráči, ale také xylofon, jenž je kromě ostrého „telefonního“ zvuku využít i na rozšíření měkké barvy marimb.

Percussion Ensemble JAMU

Percussion Ensemble JAMU v roce 1997 založil a jeho uměleckým vedoucím je **Martin Opršál**. Soubor působí v rámci výuky komorní hry na Katedře bicích nástrojů Hudební fakulty JAMU. Předmět kromě svého základního poslání vychovává studenty k detailní práci v malém ansámblu slouží rovněž k nácviu skladeb pro koncertní vystoupení na fakultě i mimo ni. Soubor své kvality prokázal na řadě samostatných vystoupení a festivalů u nás i v zahraničí. Provedl české premiéry stěžejních skladeb svého repertoáru – např. *Ionisation* Edgarda Varèse (2010) či *Music for 18 Musicians* Steva Reicha (2003).

Souborem za dobu jeho existence prošli dnes již etablovaní hráči (Peter Kosorín – Slovenská filharmonie, Lukáš Krejčí, Radek Tomášek a Petr Hladík – Filharmonie Brno, Martin Kleibl – JAMU Brno, Dalibor Němec – Státní opera Praha, Tomáš Rolek, Kristýna Karchová, Gabriel Chila – Národní divadlo Brno, Adam Druga – Symfonický orchestr Slovenského rozhlasu, Tereza Nosková, Bohdan Šebestík, Miroslav Greman – pedagogové českých a slovenských konzervatoří, z dalších např. Štefan Bugala, Jitka Roudnická, Emil Machain, Jakub Tengler, Stanislav Pliska, Ján Fiala, Petr Kalousek, Zuzana Mečárová, Radim Večeřa, Jan Nepodal). Tento výčet potvrzuje realitu, že personální obsazení ansámblu není stálé, nýbrž se neustále proměňuje podle každoročního aktuálního stavu studentstva. Proto i repertoár se mění a rozvíjí.

Jana Vondru

Jana Vondru je zpěvačkou, která se pohybuje na pomezí hudebních žánrů a především na poli soudobé a experimentální hudby. Koncertně i scénicky spolupracuje s Ensemble Opera Diversa. Je členkou uskupení Dust in the Groove propojujícího soudobou hudbu, jazz a improvizaci a členkou tria ConTRIOlogy, které se zaměřuje na českou a slovenskou klasickou soudobou hudbu. Spolupracuje s multiinstrumentalistou Tomášem Vtípílem, se kterým mimo živé projekty (Woyzeck, HaDivadlo) nahrála vokální party do divadelních a rozhlasových her. Stojí za vznikem a uvedením projektu Mikro-opery, který zasazuje operu do veřejného prostoru. Ve své sólové činnosti se nejvíce zajímá o české a světové písně 20. a 21. století.

Absolvovala JAMU v Brně a VŠMU v Bratislavě. Má za sebou spolupráci s Filharmonii Brno a Brno Contemporary Orchestra. Hostuje v Jihočeském divadle, byla členkou Operního studia Slovenského národního divadla. Vystoupila na festivalu NODO, Mezinárodním festivalu slovanské hudby a festivalu Opera. Na Expozici nové hudby 2022 účinkovala v opeře *Here Be Sirens* americké skladatelky Kate Soper. Na festivalu JazzFestBrno 2019 vystoupila jako leader desetičlenného improvizáčního sboru společně s norskou-českou kapelou NOCZ.

Zajímá se rovněž o propojení hudby s vizuálním či pohybovým uměním. Umělecky a autorsky spolupracuje s mezinárodní divadelní skupinou Continuo theatre a tanečními improvizáčními soubory Filigrán a Orbita.

Patrik Cervak

Patrik Cervak vystudoval společně s gymnáziem i českobudějovickou konzervatoř, obory klavír a klarinet. Na Filozofické fakultě MU absolvoval obor hudební věda a na JAMU ve třídě Jakuba Kleckera obor dirigování orchestru. Coby klavírista souboru Francisextet vystoupil v České republice (Smetanova Litomyšl, MHF Český Krumlov, MHF Ústětk, Třeboňská nokturna), ale i v Rakousku, Německu či Francii. Jako klavírista také spolupracoval s Divadlem Husa na provázku a od roku 2016 působí jako externí pianista Filharmonie Brno, se kterou nahrál i několik CD (Jan Novák, Philip Glass).

V roli dirigenta se pravidelně objevuje na výchovných, abonentních i crossoverových koncertech v Jihočeské filharmonii, se kterou se též představil i jako sólista/klavírista, dále jako dirigent vystoupil například s Moravskou filharmonií Olomouc, Filharmonií Brno či PKF Prague Philharmonia. Působil také jako asistent dirigenta v Národním divadle Brno při nastudování opery *Ferda Mravenec* Evžena Zámečnicka či při hudebním nastudování soudobých oper *Falstaff*, *Neznámá* a *S.A.M.P.O.* V Divadle na Orlí mimo jiné nastudoval a řídil Rossiniho operu *Zkouška lásky* či Poulencovy *Dialogy karmelitek*, které uvedl v brněnské premiéře. V Jihočeském divadle nastudoval Mozartovy *Così fan tutte* a jako druhý dirigent se podílel na nastudování Boitova *Mefistofela*.

V současnosti vyučuje hudební teorii a praktické předměty na brněnské konzervatoři a na hudebním gymnáziu v Českých Budějovicích. Aktivně také působí na Ústavu hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, kde je posluchačem doktorského studijního programu.

Zuzana Fischer

Zuzana Fischer je operní režisérka, performerka a fotografka. Vystudovala operní režii na JAMU. Její vznikající styl klade důraz na emoci přetavenou do tělesného výrazu a vizuální, symbolistické vnímání. Věnuje se přednostně režijní tvorbě v operním umění, ale zároveň i tvorbě komorních děl v méně tradičních prostorách na rozmezí žánrů, workshopům se zaměřením na pohybové ztvárnění, performanci a fotografické tvorbě se zaměřením na divadlo. Pracuje ve Slovenském národním divadle a vyučuje na VŠMU.

Má za sebou úspěšné režie titulů v kamenných divadlech jako *Čert a Káča* (Slovenské národní divadlo), *Prodaná nevěsta* (Bydgoszcz Opera Festival), *Selská čest / Komedianti* (Státní opera Banská Bystrica) nebo *Così fan tutte* (Jihočeské divadlo). Z alternativních projektů jsou to scénické zpracování opery *Here be Sirenes* současné skladatelky Kate Soper na festivalu *Expozice nové hudby 2022*, zpracování cyklu Maurice Kagela *Die stuck der Windrose* (Ensemble Spectrum, Nová Cvernovka), *Mistr a Head echoes* (vlastní koncepty uvedené na JAMU).

Foto: Aleksander Szpakowicz / Stanisław Moniuszko Academy of Music in Gdańsk

SO 21. 10. 2023, 19:00, **Besední dům**

JANÁČKŮV AKADEMICKÝ ORCHESTR
JANÁČEK ACADEMY ORCHESTRA

FRIGYES HIDAS

Koncert pro hoboj a orchestr | 20'

Concerto for Oboe and Orchestra

1. Allegro
2. Andante
3. Allegro vivo

IGOR STRAVINSKIJ

Dances concertantes | 20'

1. Marche
2. Pas d'action – Con moto
3. Thème varié – Lento
  - Variation 1: Allegretto
  - Variation 2: Scherzando
  - Variation 3: Andantino
  - Variation 4: Tempo giusto
4. Pas de deux – Risoluto – Andante sostenuto
5. Marche

---

přestávka

AVNER DORMAN

Frozen in Time (Zamrzlý v čase), koncert pro bicí nástroje a orchestr (*redukovaná verze*) / *concerto for percussion and orchestra (reduced version)* | 25'

1. Indoafrika
2. Euroasia
3. The Americas

Arseny Menkov hoboj / oboe

David Paša bicí nástroje / percussion

Janáčkův akademický orchestr / Janáček Academy Orchestra

umělecký vedoucí a dirigent / artistic guidance and conductor **Jakub Klecker**

Ve své době byl **Frigyes Hidas** (1928–2007) jedním z nejhranějších maďarských skladatelů. V návaznosti na předsevzetí z počátku své hudební kariéry Hidas zkomponoval sólové koncerty pro celkem 17 různých hudebních nástrojů. **Hobojový koncert** napsal roku 1951 pro Maďarský rozhlasový orchestr působící tehdy jako jeden ze dvou orchestrů maďarského Národního divadla v Budapešti, kde v té době Hidas pracoval jako hudební ředitel. Hobojový part byl koncipován s ohledem na hlavního hobojistu tělesa Pétera Pongrácze. Obecně je koncert uváděn jako skladatelovo první dokončené dílo, které zároveň představovalo jeho absolventskou kompozici na Hudební akademii Ference Liszta, na níž studoval skladbu pod vedením Jánose Viskiho. Za tuto kompozici později, roku 1958, obdržel maďarskou státní cenu Ference Erkel. Allegro otevírá velmi klasicistní introdukce, postupně však veta inklinuje k impresionistickým texturám a harmoniím, připomínajícím v mnoha aspektech Debussyho hudební řeč, jež jsou charakteristické i pro následující lyrické Andante. Ostatně silný vliv, který měla na formování Hidasova stylu hudba Clauda Debussyho, není žádným tajemstvím. Dalším projevem obecných trendů skladatelova díla v tomto třívětém koncertu je zřetelné uplatnění melodiky maďarské lidové písně. (Daniel Šniežek)

Igor Stravinskij (1882–1971) se narodil v Petrohradě, ovšem od roku 1910 žil v zahraničí; po letech strávených ve Švýcarsku a Francii odešel v roce 1939 do Spojených států, kde mu následně bylo uděleno občanství. Společně s Arnoldem Schönbergem bývá pokládán za největšího revolucionáře evropské hudby 20. století, který *směřoval k obnově tvořivosti z prapůvodních kořenů, precizovaných a očišťovaných od akademismů, a který vyzdvihl poznatek, že dílo je stavbou, kterou skladatel nebuduje z idejí, ale z tónů, že znějící tvar není pouhou konsekvencí slovem transponovatelné myšlenky, nýbrž že tón sám v tomto ohledu myšlení vytváří* (Ivan Vojtěch).

Partituru **Koncertantních tanců** (Dances concertantes) si objednal Werner Janssen pro svůj losangeleský orchestr, který skladbu premiéroval 8. února 1942 pod autorovou taktovkou. Ačkoli se jedná o dílo původně určené koncertnímu pódiu, bylo koncipováno jako imaginární balet o pěti částech. Nepřekvapí, že se brzy ujalo i na tanečních scénách; prvním, kdo na hudbu *Koncertantních tanců* vytvořil baletní choreografii, byl George Balanchine, a to už v roce 1944 pro Ballet Russe de Monte-Carlo. (Vítězslav Mikeš)

Avner Dorman (1975) studoval skladbu, hudební vědu a fyziku v Tel Avivu, ve studiu skladby pokračoval v New Yorku na proslulé Juilliard School of Music u Johna Corigliana. Dormanova skladatelská kariéra dostala klíčový impuls poté, co Zubin Mehta odpremiéroval s PercaDu a Izraelskou filharmonií dvojkonzert pro bicí nástroje *Spices, Perfumes, Toxins!* a následně jej zařadil do programu Newyorské filharmonie. Jedním z pozdějších sólistů skladby byl i Martin Grubinger, pro kterého v roce 2007 vznikl koncert **Frozen in Time** (Zamrzlý v čase). Název se opírá o předpoklad, že dnes odělené kontinenty tvořily kdysi jednu prapevninu a lidstvo pochází z jedné prehistorické dělohy. Obří

prapevnina se postupně rozpadávala v druhohorách. Ještě předtím, na konci prvohor, došlo pravděpodobně změnou podnebí (ochlazením oceánů) k největšímu vymírání organismů v geologických dějinách. Jednotlivé věty koncertu mají představovat v čase zastavené momentky zachycující Zemi v různých fázích vývoje až po současnost.

První věta – *Indoafrika* – připomíná prvořadý význam rytmu v africké hudbě. Chladnější a severnější Eurasii odpovídají v druhé větě kovové samozvучné bicí nástroje exponované sólistou. V této části Dorman použil i citáty z několika Mozartových skladeb. Ameriky tvoří závěrečnou větu, stejně jako ve skutečnosti jsou jedním kontinentem. Refrén tohoto ronda převléká při svých návratech kabáty mainstreamových stylů a stejně pestré jsou epizody mezi návraty refrénu: zní tu hlasy broadwayských muzikálů, tanga, swingu, jazzu, minimalismu, rocku; ke slovu se znovu hlásí vlivy evropské, africké i asijské hudby, potvrzující inkluzivní povahu americké hudby. (Vítězslav Mikeš)

Arseny Menkov pochází z Minsku. V roce 2017 začal studovat hru na hoboj na běloruském státním gymnáziu. Od roku 2020 je studentem Konzervatoře Brno a v roce 2022 zahájil studium na Janáčkově akademii múzických umění. Je vítězem soutěží Mladé talenty Běloruska (2018) a Mám talent (2019) v oboru hra na dřevěné dechové nástroje. Spolupracuje se soubory BCO – Brno Contemporary Orchestra, Ensemble Opera Diversa nebo Virtuosi Brunensis.

David Paša je absolventem brněnské konzervatoře. Nyní studuje ve třídě Martina Opršála na JAMU. Úspěšně se zúčastnil soutěže mladých talentů Janáčkovy filharmonie Ostrava, díky které v uvedl v české premiéře Inkantace Einojuhaniho Rautavaary. Kromě studia se David věnuje jak symfonické hudbě v Orchestrální akademii Filharmonie Brno, tak opeře a baletu v orchestru Národního divadla Brno. Částečně se zaměřuje i na populární a rádiovou hudbu; má za sebou vystoupení na Rock for People nebo Colours of Ostrava. Pedagogicky působí na ZUŠ Vítězslavy Kaprálové.

Janáčkův akademický orchestr byl založen ve 20. století za účelem vzdělávání mladých hudebníků na jejich budoucí profese. Už od samého počátku se stal nedílnou součástí Hudební fakulty Janáčkovy akademie múzických umění. Hráče orchestru převážně tvoří samotní studenti fakulty. Hráčům je tak poskytována široká škála repertoáru využitelného pro jejich budoucí zaměstnání. Významnou součástí projektů JAO je spolupráce s Komorní operou Hudební fakulty JAMU. Janáčkův akademický orchestr pořádá také vlastní koncerty, kde se prezentují mimo jiné vybraní sólisté z řad studentů. Na projektech se podílí nejen orchestr, ale také studenti dirigování.

Jakub Klecker je renomovaným dirigentem, který se v roce 2019 stal hlavním dirigentem JAO. Vystudoval obor dirigování na Hudební akademii múzických umění v Praze ve třídě Jiřího Bělohlávka

a Tomáše Koutníka. Od roku 2004 je kmenovým dirigentem souboru Janáčkovy opery Národního divadla Brno, později získal také pozici hudebního ředitele opery Národního divadla moravskoslezského v Ostravě a od roku 2019 se stal šéfdirigentem Moravské filharmonie. Za svou dosavadní

kariéru nasbíral několik zahraničních zkušeností. Dirigoval v zemích jako Japonsko, Německo, Polsko a na prestižních hudebních festivalech, jako jsou Pražské jaro, Smetanova Litomyšl nebo Janáček Brno.

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO FINANČNĚ PODPORUJE FILHARMONII BRNO, PŘÍSPĚVKOVOU ORGANIZACI

B | R | N | O

FILHARMONII BRNO A FESTIVAL FINANČNĚ PODPORUJÍ

DĚKUJEME ZA PODPORU A SPOLUPRÁCI

PARTNERSKÉ HOTELY FILHARMONIE BRNO

Vydala / Published by: Filharmonie Brno

Text / Text by: Vítězslav Mikeš, Daniel Šniežek, Martin Opršál, Jindra Bártová
a dramaturgové Nového světa

Grafický návrh / Design by: B tým s.r.o.

Grafická úprava, sazba / Typesetting by: Ingrid Králíková

Redakční uzávěrka / Information correct as of: 11. října 2023 / 11 October 2023

Filharmonie Brno, příspěvková organizace / contributory organisation

MHFB Moravský podzim / BIMF Moravian Autumn

Komenského náměstí 534/8, 602 00 Brno, Česká republika / Czech Republic

www.filharmonie-brno.cz

www.moravsky-podzim.cz

+420 539 092 839, lucie.snajdrova@filharmonie-brno.cz

manažerka festivalu / festival manager

+420 539 092 811, predprodej@filharmonie-brno.cz

prodej vstupenek / ticket office

Změna programu vyhrazena. / Programmes are subject to change.

• • •
• • •
**Filharmonie
Brno Philharmonic**

www.moravsky-podzim.cz